

OKUMA ÜZERİNE YAKIN OKUMALAR

Türkçeleştiren: Olcay Mağden Ünal

**CARMEN CALLIL / NICHOLAS
CARR / JANE DAVIS / MARK
HADDON / BLAKE MORRISON
/ TIM PARKS / MICHAEL
ROSEN / ZADIE SMITH /
JEANETTE WINTERSON /
DR. MARYANNE WOLF &
DR. MIRIT BARZILLAI**

Delij

#OKUMAK

CARMEN CALLIL • NICHOLAS CARR
JANE DAVIS • MARK HADDON • BLAKE MORRISON
TIM PARKS • MICHAEL ROSEN • ZADIE SMITH
JEANETTE WINTERSON
DR. MARYANNE WOLF & DR. MIRIT BARZILLAI

Olcaý Mađden Ünal

2009 yılında Galatasaray Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun oldu. Strasbourg Üniversitesi'ndeki yüksek lisans eğitiminin ardından çeşitli yayınevlerinde editörlüğün yanı sıra telif hakları uzmanı olarak görev aldı. Almanca, Fransızca ve İngilizceden birçok çocuk kitabının çevirisine imza attı. *İyi Kitap*, *Arka Kapak*, *Radikal Kitap* gibi pek çok dergi ve gazete ekinde kitap eleştirileriyle yayıncılık dünyası üzerine yazıları yayımlandı. Hâlen serbest zamanlı çevirmenlik ve editörlük yapmaktadır.

OKUMA ÜZERİNE YAKIN OKUMALAR

© 2017, Tudem Yayın Grubu
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

derleme metin hakları © 2011, Vintage

“Hakiki İblisler” © 2011, Carmen Callil

“Okurların Hayalleri” © 2011, Nicholas Carr

“Okuma Devrimi” © 2011, Jane Davis

“Doğru Sözcükler Doğru Sırayla” © 2011, Mark Haddon

“Okumayla İlgili On İki Düşünce” © 2011, Blake Morrison

“Etkin Okuma” © 2011, Tim Parks

“Anılar ve Beklentiler” © 2011, Michael Rosen

“Kütüphane Hayatı” © 2011, Zadie Smith

“Bir Yatak. Bir Kitap. Bir Dağ.” © 2011, Jeanette Winterson

“Okura Sorular” © 2011, Dr. Maryanne Wolf ve Dr. Mirit Barzillai

İlk baskı 2011 yılında, İngiltere’de *Stop What You’re Doing and Read This!* adı ile Vintage tarafından yapılmıştır.

Bu kitabın telif hakları Rogers, Coleridge and White Ltd; Aitken Alexander Associates Ltd; AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

YAZARLAR: Carmen Callil, Nicholas Carr, Jane Davis, Mark Haddon, Blake Morrison, Tim Parks, Michael Rosen, Zadie Smith, Jeanette Winterson, Dr. Maryanne Wolf ve Dr. Mirit Barzillai

TÜRKÇELEŞTİREN: Olcay Mağden Ünal

EDİTÖR: Hilâl Aydın

DÜZELTİ: Ayşegül Utku Günaydın

KAPAK TASARIMI: Burak Tuna

GRAFİK UYGULAMA: Nayime Serbest

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Ekim 2018 (2000 adet)

ISBN: 978-605-2349-38-0

Yayınevi sertifika no: 11945

Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.’nin tescilli markasıdır.

#OKUMAK

OKUMA ÜZERİNE YAKIN OKUMALAR

CARMEN CALLIL • NICHOLAS CARR
JANE DAVIS • MARK HADDON • BLAKE MORRISON
TIM PARKS • MICHAEL ROSEN • ZADIE SMITH
JEANETTE WINTERSON
DR. MARYANNE WOLF & DR. MIRIT BARZILLAI

Türkçeleştiren: Olcay Mağden Ünal

Deji

İçindekiler

Önsöz	7
Zadie Smith • Kütüphane Hayatı	9
Blake Morrison • Okumayla İlgili On İki Düşünce.....	17
Carmen Callil • Hakiki İblisler	37
Tim Parks • Etkin Okuma	50
Mark Haddon • Doğru Sözcükler Doğru Sırayla.....	65
Michael Rosen • Anılar ve Beklentiler	82
Jane Davis • Okuma Devrimi	95
Jeanette Winterson • Bir Yatak. Bir Kitap. Bir Dağ.....	113
Nicholas Carr • Okurların Hayalleri	124
Dr. Maryanne Wolf ve Dr. Mirit Barzillai • Okura Sorular	137

ÖNSÖZ

Pekâlâ, neden her şeyi bırakıp bu kitabı okuyasınız?

Bu yıl Birleşik Krallık'ta okumayı tam anlamıyla başaramayan binlerce çocuk olduğunu ve daha binlercesinin de ilkokulu bitirdiğinde temel cümleleri dahi bir araya getiremediğini öğrendik. Her üç gençten biri, yılda sadece iki ya da daha az kitap okuyor ve her altı çocuktan biri de okul dışında eline nadiren kitap alıyor. Birçok ebeveyn çocuklarına hikâye okumadığı gibi, birçok evde kitap dahi bulunmuyor. Bu binlerce çocuk için hikâyeler ve şiirler, büyülü ya da heyecan dolu dünyaların kapılarını açmıyor. Kitaplar okullarla ilintili olmaktan öteye gitmiyor ya da daha da kötüsü, şiddetli bir utanç ve başarısızlık duygusuyla iç içe geçiyor.

Bu kitaba katkı sağlayan on kişi, birbirinden çok farklı sosyal çevrelerden geliyor. Kimisi çok sayıda ve çeşitte kitapla çevrili hâlde büyümüş; kimisine ailesi tarafından güçlü bir kitap okuma ve öğrenme arzusu aşılanmış; kimisi içince kitaplara erişmek zor, hatta yasakmış. Ancak bu kitapta hepsi, okumanın belirgin ve eşsiz bir keyif ve güç sağladığına yönelik tutkulu bir inançla bir araya geldi. Şiiri bir cankurtaran, bir pusula; edebiyatıysa insani değerlerin buluşma noktası olarak görüyorlar. Hepsi de kitapların sadece ders amaçlı kullanılmadığını öne sürerek, okul dışında da kolayca erişilebilir olmaları gerektiğini savunuyor; çünkü iyi kitaplar, kaliteli bir yaşamın

temel gereksinimidir. Bu yazarlar okumayı öğrenmenin beyinlerini dönüştürdüğüünün ve edebiyatın da sorularını ve hedeflerini ifade etmelerine yardımcı olup hayal güçleriyle benliklerini şekillendirdiğinin farkındalar.

Bu kitap bir manifesto niteliğinde. Edebiyata duyulan düşük seviyedeki ilgi ve kitap okumaya yönelik kayıtsızlığın yarattığı hayal kırıklığıyla dolu bir yılda bu kitap her şeye bir dur diyor. *Her ne yapıyorsan bırak ve oku.* Bu yazıları oku, çünkü seni, okumanın gündelik yaşamının bir parçası olduğuna ikna etmenin peşindeler. Bir roman oku, bu yolla zamanda ve uzayda yolculuğa çıkabilir ya da aile içi gerginliklerle, âşık olmak ya da ansızın ilgini yitirmekle, büyümek ya da yaşlanmakla geçen sıradan yaşantına hareketlilik katabilirsin.... Bir şiir oku, düşündüğün kadar zor değil aslında, çok önceden derinlere gömdüğün bir düşünceni ya da duygunu ortaya çıkarıp kavramana yardımcı olabilir. Eğer zamanın kısıtlıysa bir öykü oku, yoğun hayatının arasında sana huzur dolu eşsiz bir an ve konsantrasyon sağlar. Çocuklarına, eşine sesli oku, çünkü birlikte okumak kuvvetli ve özel bir bağ yaratır.

Bu kitabın amacı geleceğe yönelik bir tartışma başlatmak. İnsanların nasıl okuduklarına, ne okuduklarına, kitaplarını nereden aldıklarına ve her şeyin hızla hangi şekle dönüştüğüüne dair bu kitap; hızlı tüketime dayalı, zıvanadan çıkmış, teknoloji saplantılı bir dünyada kitapların ve okumanın ne kadar muazzam bir öneminin olduğunu savunuyor, hem de hiç taviz vermeden.

Bu kitap da diğer tüm kitaplar gibi senin için. Hadi başla bakalım.

Zadie Smith

KÜTÜPHANE HAYATI

Bazen insanlar bana okumaya düşkün bir aileden gelip gelmediğimi soruyorlar. Bu, cevaplaması güç bir soru. Cevaplardan biri hayır, çünkü geleneksel anlamda kitap-sever değillerdi. Babam on üç yaşında okulu bırakmıştı, annemse on altı yaşında. Ancak diğer cevap da şöyle: Hem de nasıl, evet, kesinlikle öyleydiler. Tıpkı 50'ler ve 60'larda İngilizlerin çalışan kesiminin büyük bir kısmı gibi babamın kültürel hayatı da, Allen Lane'in kurucusu olduğu Penguin Yayınevi'yle birlikte başlattığı karton kapak devrimiyle değişti. Artık herkes Camus ya da D. H. Lawrence veya Maupassant okuyabiliyordu, hem de en fazla bir paket sigara fiyatına. Böylece babam bu kitapları alıp okudu ve sonra da kalan bütün hayatını 50'ler ve 60'larda okuduğu o kitaplarla böbürlenerek geçirdi. Sanırım onları ait olduğu sınıfın onu bütünüyle tanımlamayı başaramadığını kanıtlamak için okudu ve bunu kanıtlar kanıtlamaz da okumayı bıraktı. Annemse başka bir hikâyeye. Babam annemle tanıştığı anda, okumaya yönelik belli belirsiz arzusu, annemin şiddetli öğrenme azmiyle karşı karşıya geldi. Belki de annemle

babamın evliliklerinin uygun bir eşleşme olduğunu düşündüren tek alan kitaplıklarıydı.

Willesden Lane'de belediyeye ait sosyal konutların birinde, kitaplarla bezeli küçük bir dairede büyüdüm. Babamın eğreti raflarında neredeyse tamamını annemin getirdiği yüzlerce kitap vardı. Annemin bunları nereden bulduğunu hep merak ettim, hele ki bu maddi sıkışıklık içinde... Hepsini öylece okudum. Daha sonra Brondesbury Park'ının orada küçük bir eve geçtik, annem fazladan açılan yerleri de kitaplarla doldurdu. Belirli bir düzene göre sıralanmış bir sürü kitap. Karton kapaklı, ikinci el Penguin kitapları bir aradaydı; yeşiller polisiye, fiyakalılar turuncu, zor olanlar sa maviydi. Feminist kitaplar bir arada, Virago Yayınevi'nin kitapları bir aradaydı. Sonra birkaç raf dolusu da sosyal hizmetler, psikoterapi, feminist teoriyle ilgili açıköğretim kitapları vardı. Gerek kendi eğitimimle meşgul olmaktan gerekse çocukluğun verdiği kayıtsızlıktan, evdeki öğrencilerin üç küçük Smith'ten ibaret olmadığını fark etmedim. Ayırdına vardığımdaysa annem diplomasını almıştı bile. Bizler ailemiz ve öğretmenlerimiz istediği için okuyorduk, annemse kendisi için.

Evdeki kitapların üçte ikisinin iç kapağında yer alan bir damga, kitapların geldiği kaynağı açıklıyordu: WILLEDEN KÜTÜPHANESİ'NE AİTTİR. Umarım Smith'lerin 80'lerin ortalarında Willesden Green Kütüphanesi'nde ne var ne yoksa gizliden gizliye kendi salonlarına taşımaya çalışıyormuş gibi göründüklerini söyleyerek kendi ailemi zan

altında bırakmıyorumdur. Bizler daimi kütüphane kullanıcılarıydık. Erkek kardeşimle “Kütüphaneler” diye saçma sapan bir oyun oynadığımızı hatırlıyorum; bir sürü pelüş oyuncaklı yatak odamız olan “kütüphane”deki kitapları almaya gönderiyorduk. Kardeşim Ben, onları damgalıymış gibi yaparken (çoktan damgalanmışlardı tabii ki) ben de zavallı bir pandaya gecikme ücretlerine dair nutuk atıyordum. Gerçek hayattaysa, konu para ödemeye geldiğinde en ağır suçlu bendim. Annem anayolun üstündeki bir ağaca üzerinde WILLEDEN GREEN KÜTÜPHANESİ KİTAP BORCU AFFI yazan bir levha astığı gün, bütün ev halkı için keyifli bir gündü. Ertesi gün kütüphaneye iade etmek üzere iki büyük siyah çöp poşeti dolusu kitap toplamış ve yol boyunca sürükleyerek taşımıştık. Tam zamanında: Ortaöğretim sınavı için hazırlanmaya başlıyordum.

O zamandan beri kütüphanelerde epey vakit geçirdim, ancak 1990 baharının hayatımın en yoğun çalışma dönemi olduğunu hatırlıyorum, muhtemelen ilk olduğundandır. Tepende dikilen ebeveynler yerine seni teşvik eden diğer öğrencilerle birlikte olmak, kendi isteğinle çalışmak için bir yere gitmek... İşte bu benim için yeni bir deneyimdi. Sanırım oradaki diğer birçok çocuk için de öyleydi. Önemizdeki bahar, sınav zamanı yaşanacak o ya hep ya hiç ânına kadar, kütüphaneye sadece kahve içmek ya da sinema için gelirdik, bir de o çokamaçlı, göçmen aileler için susturucu işlevi gören BEN KÜTÜPHANEYE GİDİYORUM cümlesinin kisvesi altında tasvip edilmeyen türlü türlü aşk

beklentilerine kavuşmaya. Sınavlar gelip çatığında boş boş oturmayı bıraktık. Kütüphanede tembellik etmenin bir anlamı yoktu, çünkü harcadığın zamanın kendi zamanın olduğunun farkındasındır aslında. Uzun, beyaz masalarda yan yana oturup kütüphane bilgisayarlarını kullanır ve konuşmazdık. Artık *kendi* hayatlarımız için okuyorduk. Sınavlarım bitince o öğrencilere bir borcum olduğu hissine kapıldım... Tüm o John Kelly Okulu kızları ve oğlanlarına, Hampstead ve Aylestone (o zamanlar adı böyleydi) okulu öğrencilerine, La Swap ve William Ellis Okulu öğrencilerine. Belki kalemıraş ya da kâğıt istemek dışında birbirimizle konuşmadık, ama sonuçta birbirimizin vicdanının sesi olduk. Bir saat daha ve sonra bir saat daha kalmak için bir neden yarattık. Kamuya açık bir yerde, şahsi hedeflerinin peşinden koşan bireylerin oluşturduğu bir topluluktuk bu. Tüm amaçlarımızın kitaplara, edebiyata dair olduğunu düşünmek sığ bir görüş olur. Ben kütüphanenin bana başka kütüphanelere giden yolda öncülük etmesini umarken, çalışma arkadaşlarım kendilerine farklı alanlardan bir gelecek arayışındaydılar: diş hekimliği, sosyal hizmetler, eğitim, yemek hizmeti, mühendislik, idari işler... Willesden Green Kütüphanesi'nde hepimiz pek çok şey öğrendik, ama daha da önemlisi, bir şeyleri *nasıl* öğreneceğimizi öğrendik. "Milton'ın farkında olmadan şeytanın tarafında olduğunu" ve Brontë'nin bir erkek kardeşi olduğunu öğrendim. V. Henry'nin kim olduğunu ve Malcolm X'in neler yaptığını keşfettim. Ciddi anlamda bir çalışma için neden sessizliğe

ihtiyaç olduğunu ve kahvenin ne işe yaradığını anladım. Sadece kitap yazan değil, kitaplarla ilgili kitaplar yazan insanlar da olduğunu gördüm ve bu keşif hayatımı değiştirdi.

Yine de tüm bunları gereğinden fazla romantikleştirmeye lüzum yok. Willesden Green Kütüphanesi, Britanya Milli Kütüphanesi'yle (British Library) karıştırılmamalı. Bazen bütün bir raf dolusu kitap eksik, kayıp ya da berbat hâlde, yırtık pırtık durumda olurdu. Bazen de insanlar sırf muhabbet etmeye gelirlerdi, ben de büyük bir hüsrana kalemelerimin ucunu kemirirdim. Bir kütüphanenin ne kadar heybetli ve kutsal bir yer olduğunu daha sonraları anladım. Yetişkin hayatımı Willesden Green, Kensal Rise, Kilburn gibi yerel kütüphanelerle kıyaslanınca gerçekten küçük, bazı insanların hiç pişmanlık duymadan kurtulmak istedikleri kadar küçük kütüphanelerde geçirdim. Ama Willesden Green'deki o kütüphaneden birkaç yüz metre ötede büyümemiş olsaydım hiçbir üniversite kütüphanesini görmezdim, bunu biliyorum. Yerel kütüphaneler geçittir; sadece başka kütüphanelere açılmakla kalmazlar, aynı zamanda başka yaşamlara da açılırlar. Tabii eğer (şimdiki bakanlar kurulunun çoğunluğu gibi) Eton, Harrow, Winchester ya da Westminster kolejlerinden birine gittiyseniz bu sevimli geçitlerin ne demek olduğunu anlayamayacağınızın farkındayım, aynı zamanda insanların o geçitlerden birine girme ayrıcalığı yakalamak için gerekirse sürünebileceklerini kavrayamayacağınızı da. Parası olan insana parasız olmanın ne demek olduğunu anlatmak her zaman zor olmuştur

ve olacaktır. “Eğer eğitim ve kütüphaneler senin için bu kadar önemliyse, onlara bu kadar değer veriyorsan neden bunlar için para harcamıyorsun?” diye soruyorlar. Değerin sadece parayla ölçülebildiğini düşünen insanlardır bunlar, bu tehlikeli fikrin altında yatan mantığa göre çok para kazananlara kıyasla kazanmayan insanların ailelerine önem verebilmeleri mümkün değildir.

Benim ailem, eğitime, kitaplara fazlaca değer verirdi, ancak bunu mevcut hükümetin kavrayabileceği şekilde gösterecek paraya sahip olmadıkları açıktı. Çok fazla parası olmayan birçok insan gibi biz de sosyal hizmetlere güvenirdik. Bir süs, amaçsız bir ilave yaratmak için değil, kişisel tembelliğimizin bahanesi olsun diye de değil, bunlar daha iyi imkânlarla açılan gerekli geçitler oldukları için. Tıpkı milyonlarca İngiliz gibi biz de vergilerimizi, herkesin eşit şekilde kullanabileceği müşterek kurumlar yapılsın diye ödedik. Böyle hizmetlere ihtiyacı olmayan, bunların ne işe yaradığını gerçekten göremeyen insanlar olduğunu gayet iyi biliyoruz. Sağlıkta, eğitimde, mülklerinde, seyahatlerinde ve yaşamlarında kendi özel anlaşmalarına sahip insanlar olduğunu ve kendi evlerinde kendi özel kütüphaneleri bulunan insanlar olduğunu biliyoruz. Bugünlerde benim de evimde özel bir kütüphanem var. Ders verdiğim üniversitede de bir kütüphanem var. Ancak müşterek kurumların sunduklarından faydalanıp da bu kurumlar kişisel ihtiyacınız olmaktan çıktığı zaman onları terk ederseniz, bu tıpkı Wile E. Coyote'nin uçurumun iki tarafına ipten bir köprü

gerip kimse peşinden gelmesin diye diğer tarafa vardığında onu imha etmesine benzer. Her şey bir yana, düşündüğünüz kadar kurnaz olamazsınız. Günün birinde bulunmak istediğiniz asıl yerin uçurumun öbür tarafı olduğunu anlayabilirsiniz. Yürümeye yeni başlayan bir çocukla yerel bir kütüphanede bir öğleden sonranın ne kadar çabuk geçtiğini fark edebilirsiniz, hem de başka herhangi bir yerdekinden çok daha çabuk. Bir anda sokağınızın 1894'teki hâliyle ilgili bir şeyler öğrenmek isteyebilirsiniz. Katlanan sandalyeler üzerinde daire hâlinde oturan bir grup insandan biri olduğunuzda sigarayı bırakmakla ya da bir roman yazmakla daha kolay baş edebileceğinizi anlayabilirsiniz. Hayatta gerçekten istediğiniz şeyin aslında sessizlik olduğu gerçeğiyle karşılaşabilirsiniz. İnternetin sunduğu sayısız mucizelere rağmen, aniden eski kitap kokusunu özleyebilirsiniz.

Ama bunlardan hiçbiri size göre olmasa, cemiyet fikri sizin için cehennemden farksız olsa bile, esas olan bakidir. Bu fikir, Birleşik Krallık'ın temelidir ve ne kadar çok sayıda birey bundan vazgeçmek isterse istesin Britanya'ya özgü bu müşterek yapılanma maddi ve manevi açıdan her zaman büyük bir güce sahip olacaktır. Cemiyet, hükümetle halk arasındaki ortaklıktan doğar. Sözde "Büyük Toplum" (Big Society) olarak adlandırılan cemiyet dilinin bu ortaklığın taraflarından biri anlaşmadan sıyrılmaya çalışırken onun alçak güdülerini gizlemek için kullanıldığını duymak üzücü. "Kendi okullarını, kendi kütüphanelerini kurmalarını sağlayabilecek gücü insanlara geri vermekten daha iyi ne

olabilir,” diyorlar. Zaten epey zahmetli olan kendi hayatlarını kurma işini ve vergileri insanlara bırakmak daha iyi. Alt yapı inşasını ise hükümete bırakın, toplumsal hizmetlerin korunmasını da; bu, hükümetin görevidir ve onun iktidarını haklı çıkaran tek gerekçedir. Özel sektörün zarar ettiren tuhaf yapılarının –bizim okullarımızdan ve kütüphanelerimizden, toplumsal hizmetlerimizden ve sağlık hizmetimizden, kısacası ulusal mirasımızdan kesinti yaparak– devletleştirilmesi bence bu hükümetin en büyük ayıbıdır ve hiçbir zaman da unutulmayacaktır. Belki de tarih kitaplarının kendilerinden nasıl söz edeceğini, politikacılarımızın kütüphanelerimize karşı olan düşüncesiz tutumlarının kayıt altına alınacağını bildiklerinden böyle yapıyorlardır. Onlara kalırsa bugünlerde tarih kitabı bulabileceğin yer sayısı ne kadar az olsa o kadar iyi.

#OKUMAK

OKUMA ÜZERİNE YAKIN OKUMALAR

CARMEN CALLIL / NICHOLAS CARR / JANE
DAVIS / MARK HADDON / BLAKE MORRISON /
TIM PARKS / MICHAEL ROSEN / ZADIE SMITH /
JEANETTE WINTERSON / DR. MARYANNE
WOLF & DR. MIRIT BARZILLAI

Türkçeleştiren: Olcay Mağden Ünal

İnsan hikâyelere ihtiyaç duyar. Kendi yaşam hikâyesini kurarken bireysel varoluşuna anlam kazandırmak, kendini tanımak, insan olarak sınırlarını, zihnin derinliklerini keşfetmek ister. Öteki yaşam deneyimlerini, başka zihinlerin kuytularında saklananları, bütünüyle yalnız olup olmadığını merak eder. İyi kitaplar, bu çetrefilli yolda kişiye yoldaş olduğu gibi incelmış bir zevkin, hayal gücünün, maceranın, güzelliğin, düşünsel özgürlük ve derinliğin de kapılarını açarlar.

Okumak Üzerine Yakın Okumalar, Zadie Smith'ten Tim Parks'a, farklı yazar, yayıncı, akademisyen ve araştırmacıların okuma üzerine kaleme aldıkları yazılardan oluşan, okuru kendi okuma serüveni üzerine düşündürürken yönelttiği sorularla zihin açan bir kitap. Kitapta okumanın ve edebiyatın hayat kurtarıcı ve ilham verici yönleri, entelektüel gelişime ve ruhsal duruma etkileri, bilişsel olarak zihinlerimizi nasıl dönüştürdüğü, okuma esnasında beynimizde neler olduğu, dijital çağda değişen okuma biçimleri gibi esaslı meseleler; kişisel deneyimler ve bilimsel araştırmalardan yola çıkılarak ele alınıyor.

